

10.11.2017

ÁLLÁSFOGLALÁSI INDÍTVÁNY

benyújtva a Tanács és a Bizottság nyilatkozatait követően

az eljárási szabályzat 123. cikkének (2) bekezdése alapján

a jogállamiság helyzetéről Máltán
(2017/2935(RSP))

Frank Engel

a PPE képviselőcsoport nevében

Monica Macovei

az ECR képviselőcsoport nevében

Maite Pagazaurtundúa Ruiz, Nathalie Griesbeck, Sophia in 't Veld

az ALDE képviselőcsoport nevében

Matt Carthy, Patrick Le Hyaric

a GUE/NGL képviselőcsoport nevében

Judith Sargentini, Sven Giegold

a Verts/ALE képviselőcsoport nevében

**Az Európai Parlament állásfoglalása a jogállamiság helyzetéről Máltán
(2017/2935(RSP))**

Az Európai Parlament,

- tekintettel az Európai Unióról szóló szerződés (EUSZ) 2., 4., 5., 6., 9. és 10. cikkére,
- tekintettel az Európai Unió működéséről szóló szerződés (EUMSZ) 20. cikkére,
- tekintettel az Európai Unió Alapjogi Chartájának 6., 7., 8., 10. 11., 12. és 47. cikkére,
- tekintettel az emberi jogok és alapvető szabadságok védelméről szóló egyezményre (EJEE) és az Emberi Jogok Európai Bíróságának kapcsolódó ítélkezési gyakorlatára,
- tekintettel a megvásárolható uniós állampolgárságról szóló 2014. január 16-i állásfoglalására¹,
- tekintettel az Emberi Jogok Egyetemes Nyilatkozatára és a számos, valamennyi tagállamra nézve kötelező emberi jogi ENSZ-szerződésre,
- tekintettel a Bizottságnak „A jogállamiság megerősítésére irányuló új uniós keret” című, 2014. március 11-i közleményére (COM(2014)0158),
- tekintettel a médiaszabadság máltai helyzetéről 2017. október 24-én tartott plenáris vitára,
- tekintettel az Oknyomozó Újságírók Nemzetközi Konzorciuma és az Európai Oknyomozó Együtműködések hálózata munkájának köszönhetően az ún. „Panama-iratokból” és „máltai aktákból” napvilágra került információkra,
- tekintettel a demokráciával, a jogállamisággal és az alapvető jogokkal foglalkozó uniós mechanizmus létrehozásáról szóló, a Bizottságnak szóló ajánlásokat tartalmazó, 2016. október 25-i állásfoglalására²,
- tekintettel a vállalatok és állami szervek bizalmas információit közérdekből leleplező bejelentők védelmére szolgáló jogszerű intézkedésekről szóló 2017. október 24-i állásfoglalására³,
- tekintettel a pénzmosás, adókikerülés és adókijátszás tekintetében az uniós jog állítólagos megsértésének és az annak alkalmazása során állítólagosan elkövetett hivatali visszasságoknak a kivizsgálásával foglalkozó vizsgálóbizottság (PANA bizottság) jelentésére és ajánlásaira, valamint e jelentésnek a PANA bizottság máltai kiküldetéséről szóló mellékletére,

---

¹ HL C 482., 2016.12.23., 117. o.

² Elfogadott szövegek, P8_TA(2016)0409.

³ Elfogadott szövegek, P8_TA(2017)0402.

- tekintettel eljárási szabályzata 123. cikkének (2) bekezdésére,
- A. mivel az Európai Unió az emberi méltóság, a szabadság, a demokrácia, az egyenlőség, a jogállamiság és az emberi jogok tiszteletben tartásának értékein alapul, és mivel ezek az értékek univerzálisak és közősek a tagállamokban;
- B. mivel az EU Alapjogi Chartája az elsődleges uniós jog része; mivel az Alapjogi Charta 11. cikke és az emberi jogok európai egyezményének 10. cikke rögzíti a véleménynyilvánítás szabadságát és a tömegtájékoztatás szabadságát és sokszínűségét; mivel az Uniónak az EUSZ 2. cikke, 3. cikkének (1) bekezdése és 7. cikke szerint megvan az a lehetősége, hogy fellépjen az alapját képező közös értékek védelme érdekében; mivel a jogállamiság-mechanizmust valamennyi tagállam tekintetében azonos szigorral kell alkalmazni;
- C. mivel az EU egy alkotmányos rendszer, amely a kölcsönös bizalom védelme, vagyis annak előfeltételezése alapján működik, hogy a tagállamok tiszteletben tartják a demokráciát, a jogállamiságot és az alapvető jogokat;
- D. mivel az Európai Unió Alapjogi Chartájának 47. cikke és az EJEE 6. cikke rögzíti a bírói kar függetlenségét, amely alapvető követelmény a hatalommegosztás demokratikus elve tekintetében;
- E. mivel Daphne Caruana Galizia, korrupcióellenes nyomozó újságíró és bloggert 2017. október 16-án egy autójába rejtett pokolgéppel elkövetett merénylet során meggyilkolták;
- F. mivel e merényletet követően utcai demonstrációkra és civil társadalmi tiltakozásokra került sor Máltán, melyeken az igazság feltárását, a felelősségre vonást és a jogállamiság tiszteletben tartását követelték;
- G. mivel a tömegtájékoztatás sokszínűségét megfigyelő eszköz Máltáról szóló 2016. évi országjelentése a médiapiac sokszínűségét és politikai függetlenségét vizsgálva közepes (magashoz közeli) kockázat fennállását állapította meg, továbbá kockázatonövelő tényezőket azonosított a médiapiacra vonatkozó adatok hiányával, az újságírók védelmének és önszabályozásának hiányával, a szerkesztői autonómia hiányával, a médiaorgánumok politikai körök általi közvetlen tulajdonlásával és a médiaműveltségre irányuló szakpolitika hiányával összefüggésben¹;
- H. mivel Riporterek Határok Nélkül sajtószabadságra vonatkozó globális indexe szerint a Máltán széles körben, különösen politikusok által újságírókkal szemben alkalmazott, rágalmazásra vonatkozó jogszabályok, melyek szankcióként pénzbüntetést vagy szabadságvesztést is előírhatnak, alapvetően korlátozzák a véleményszabadságot Máltán²;
- I. mivel a máltai parlamentben jelenleg folyik egy a máltai kormány által előterjesztett törvényjavaslat vitája, amely eltörölné a rágalmazás bűncselekményét és ad hoc

¹ Nenadic, Iva, 2016. „Media Pluralism Monitor 2016 – Monitoring Risks for Media Pluralism in the EU and Beyond. Country report: Malta”. A tömegtájékoztatás szabadságával és sokszínűségével foglalkozó központ. Letölthető innen: <http://cmpf.eui.eu/media-pluralism-monitor/mpm-2016-results/malta/>

² Lásd itt: <https://rsf.org/en/malta>

jelleggel tiltaná a bármilyen jogszabály alapján indított rágalmozási vagy hírnévrontási perekben az ideiglenes intézkedések vagy végzések minden formájának igénybevételét¹;

- J. mivel Daphne Caruana Galizia ellen rágalmozás miatt számos eljárás volt folyamatban, amelyeket a teljes máltai politikai spektrumot lefedő, különböző politikai szereplők indítottak;
- K. whereas Ms Caruana Galizia had her bank accounts frozen this year by a court order issuing precautionary warrants relating to a libel case brought by a government minister, before the outcome of the case had been reached;
- L. mivel a máltai médiaorgánumok beszámoltak arról, hogy a pénzmosás gyanújával gyakran összefüggésbe hozott Pilatus Bank jelentős nyomást gyakorolt rájuk annak érdekében, hogy a bankkal kapcsolatos sajtóközleményeket vonjanak vissza vagy távolítsanak el; mivel a Pilatus Bank hírnévrontás miatt pert indított az Egyesült Államokban a máltai média ellen; mivel egy pénzügyi információelemzési egység (a továbbiakban: FIAU) által készített, kiszivároztatott megfelelőségi jelentésből kiderül, hogy a Pilatus Bank ügyfelei túlnyomórészt azerbajdzsáni politikai közszereplők, ám a bank – a pénzmosási irányelvben előírtakkal ellentétben – nem alkalmazott fokozott ügyfél-átvilágítási intézkedéseket ezen ügyfelek esetében; mivel egy kormánypárti parlamenti képviselő vizsgálatot kért a FIAU jelentést kiszivárogtató személyt érintően;
- M. mivel Daphne Caruana Galizia meggyilkolását megelőzően egy, a máltai politikai közszereplőkkel szembeni korrupciós és pénzmosási ügy kiobbantásában központi szerepet játszó, visszaélést bejelentő személy elmenekült az országból;
- N. mivel a máltai kormány 2013-ban életbe léptette a visszaélést bejelentő személyek védelméről szóló törvényt², és ezzel azon kevés uniós tagállam egyike lett, amely kifejezetten a visszaélést bejelentő személyek védelmét szolgáló intézkedéseket iktatott törvénybe;
- O. mivel a máltai alkotmány és törvények értelmében a rendőrfőkapitányt a miniszterelnök nevezi ki, a legfőbb ügyészt az államelnök nevezi ki a miniszterelnök javaslatára, a bírói kar tagjai pedig – 2017 januárja óta – kinevezésüket megelőzően egy bizottsági átvilágításon esnek át³; mivel Máltán veszélyeztetheti a bűnüldöző és igazságügyi szervek függetlenségét az, hogy a rendőrfőkapitány, a FIAU vezetője és a legfőbb ügyész kinevezése kormányzati hatáskörbe tartozik;
- P. mivel különböző médiabeszámolók szerint a máltai állami vállalatoknál rengeteg új munkahelyet hirdettek néhány héttel a 2017. júniusi választások előtt, ami aggodalmakat vethet fel azzal kapcsolatban, hogy mindez csupán választási célokat szolgált-e;
- Q. mivel a 2016. áprilisban napfényre került Panama-iratokból kiderül, hogy az

¹ Málta kormánya, „a média- és rágalmozási ügyekben, valamint az ezekből következő vagy ezekhez kapcsolódó irányadó szabályozás naprakésszé tételéről szóló törvényre irányuló javaslat”, 26. cikk (6) bekezdés. Lásd itt: <http://justiceservices.gov.mt/DownloadDocument.aspx?app=lp&itemid=28292&l=1>

² Lásd itt: <http://www.justiceservices.gov.mt/DownloadDocument.aspx?app=lp&itemid=25151&l=1>

³ 2016. évi XLIV. törvény, 5. cikk (96A), <http://www.justiceservices.gov.mt/DownloadDocument.aspx?app=lp&itemid=27835&l=1>

Oknyomozó Újságírók Nemzetközi Konzorciumának a Panama-iratokhoz kapcsolódó adatbázisában összesen 714 máltai kötődésű vállalat szerepel; mivel ezek az iratok egy jelenlegi minisztert és egy az előző kormányzat alatt tevékenykedő korábbi minisztert, továbbá magas rangú tisztviselőket érintő kompromittáló információkat tartalmaztak;

- R. mivel az Európai Parlament a panamai dokumentumokra irányuló vizsgálata keretében 2017 februárjában küldöttségi látogatást szervezett Máltára; mivel a látogatásról szóló küldöttségi jelentés szerint okkal feltételezhető, hogy a máltai rendőrség nem rendelkezik megfelelő eszközökkel ahhoz, hogy optimálisan elláthassa feladatát, sőt, fennáll a hivatali visszaélés lehetősége; mivel a küldöttség rámutatott, hogy a máltai pénzmosási ügyekben rendkívül alacsony az elmarasztaló ítéletek és elkobzások száma a FIAU által megtett rendőrségi bejelentések átlagos számához képest; mivel egy kormányzati tisztviselő és egy volt miniszter is visszautasította a PANA bizottság azon kérését, hogy e látogatás keretében találkozzon a bizottsággal;
- S. mivel 2017 májusában megjelent a máltai FIAU két 2016. évi bizalmas jelentése, melyek szerint alapos gyanú van egy kormányzati tisztviselő pénzmosásban való érintettségére; mivel egy harmadik, ugyanakkor közzétett jelentés részleteket közöl a FIAU Pilatus Banknál végzett helyszíni ellenőrzéséről, mely során állítólag megállapították, hogy a bank megsértette a pénzmosás elleni máltai jogszabályokat; mivel a Pilatus Bank engedélyezési eljárása igen gyorsan lezajlott ahhoz képest, hogy átlagosan mennyi idő szükséges a tőkekövetelményekről szóló irányelvben rögzített normáknak való megfelelés garantálásához;
- T. mivel a FIAU vezetője és a rendőrfőkapitány – vagyis két közvetlenül a kormány által kinevezett tisztviselő – röviddel e jelentések elkészülte után lemondott posztjáról; mivel a politikai közszereplők – köztük a kormány egyik tagja – pénzmosásban való érintettségére vonatkozó súlyos állítások kivizsgálására rendőrségi nyomozás nem indult; mivel a fent említett ügyekben bírók kijelölésére került sor; mivel a FIAU-jelentések sajtónak történt kiszivárogtatását követően a FIAU személyzetének két tagját menesztették állásából;
- U. mivel az Európai Bizottságot legkésőbb 2017 júniusában tájékoztatták ezekről a vádakról, és további vizsgálatot kértek Máltával kapcsolatban, valamint azzal kapcsolatban, hogy Málta tiszteletben tartja-e a harmadik pénzmosási irányelvet és a tőkekövetelményekről szóló irányelvet, illetve megfelelően végrehajtja-e azokat;
- V. mivel az uniós polgárság az EU egyik fő vívmánya, és mivel a Szerződések értelmében a tartózkodási és állampolgársági ügyek a tagállamok kizárólagos hatáskörébe tartoznak; mivel az EU hatáskörrel rendelkezik arra, hogy figyelemmel kísérje a tagállamok korrupcióellenes gyakorlatait;
- W. mivel az Európai Unió Bíróságának állandó ítélkezési gyakorlata is megerősíti, hogy az állampolgárság megszerzésének és elvesztésének feltételeit az uniós jog megfelelő figyelembevételével mellett az egyes tagállamok állapítják meg; mivel a Maastrichti Szerződés hatálybalépése óta a tagállami állampolgárság megadása egyúttal az uniós polgárság, és ennek révén további lényeges jogosultságok megadását is jelenti, ezért a honosítással kapcsolatos tagállami döntések a többi tagállam és az EU számára sem közömbösek;

- X. mivel a máltai kormány 2014-ben létrehozott egy egyéni befektetői programot, amelynek keretében harmadik országbeli állampolgárok részére 650 000 EUR áron máltai állampolgárságot és így uniós polgárságot értékesít; mivel az állampolgárságot ilyen módon megszerző személyek listája továbbra sem egyértelmű, mivel nevüket nem jelölik meg és nem teszik közzé a honosítással állampolgárságot szerző személyek listáján; mivel a FIAU egy 2016-os kiszivárgott jelentése aggályokat vetett fel az e program ügyvitele során elkövetett lehetséges korrupcióval kapcsolatban;
- Y. mivel ennek az egyéni befektetői programnak az irányítását a kormány a Nexia BT-nek, azaz egy olyan közvetítőnek ítélte oda, amelyről a Panama-iratok úgy tesznek említést, hogy máltai politikai közszereplők – köztük a kormány egy tagja – számára bizalmi vagyongazdálkodási konstrukciókat és offshore társaságokat hozott létre; mivel a Panama-iratok arra utalnak, hogy a Nexia BT nem járt el kellő gondossággal a tényleges tulajdonos azonosításához szükséges információk feltárása terén;
- Z. mivel az Europol pénzügyi információs csoportjának „A gyanútól a cselekvésig – a pénzügyi információs adatok operatív hatásainak javítása” című jelentése kiemeli, hogy bizonyos felek – köztük bűnszervezetek – bűncselekményből származó jövedelmek tisztára mosása érdekében visszaéltek a máltai internetalapú iparágak bizonyos aspektusaival; mivel ebből nem szabad az iparág egészére nézve következtetéseket levonni;
1. határozottan elítéli a Daphne Caruana Galizia elleni merényletet és felszólítja a máltai kormányt, hogy minden szükséges erőforrást használjon fel annak érdekében, hogy gyilkosait bíróság elé állítsák;
  2. független nemzetközi vizsgálatot kér Daphne Caruana Galizia meggyilkolásával kapcsolatban; tudomásul veszi, hogy a máltai hatóságok nemzetközi bűnüldözési szerveket, köztük az USA Szövetségi Nyomozóirodáját és holland igazságügyi szakértőket is felkértek a nyomozásban való részvétellel; kéri az Europol teljes körű bevonását a nyomozás teljes időtartamára;
  3. megjegyzi, hogy az oknyomozó újságírók és a visszaélést bejelentő személyek védelme alapvető társadalmi érdek; felhívja a máltai hatóságokat és minden uniós tagállamot, hogy biztosítsák az újságírók és a visszaélést bejelentő személyek személyi biztonságát és megélhetését;
  4. felhívja az Elnökök Értekezletét, hogy hozza létre az „Oknyomozó Újságírók Európai Daphne Caruana Galizia Díját”, amelyet a kiemelkedő európai oknyomozó újságírói tevékenységért évente ítélnének oda;
  5. sajnálatát fejezi ki amiatt, hogy az utóbbi évek máltai fejleményei komoly aggályokat vetettek fel a jogállamisággal, a demokráciával és az alapvető jogokkal kapcsolatban, többek között a média szabadságát és a rendőrség és a bírói kar függetlenségét illetően;
  6. felszólítja a Bizottságot, hogy folytasson párbeszédet a máltai kormánnyal a jogállamiság máltai működéséről és biztosítsa az európai értékek tiszteletben tartását; felhívja a Bizottságot, hogy értékeléséről teljes körűen tájékoztassa a Parlamentet; megismétli, hogy a Parlament 2016. október 25-i, a demokráciával, a jogállamisággal és az alapvető jogokkal foglalkozó uniós mechanizmus létrehozásáról szóló

állásfoglalásának megfelelően rendszeres, valamennyi tagállam, valamint a Tanács, a Bizottság és a Parlament részvételével zajló ellenőrzési folyamatra és párbeszédre van szükség az EU alapvető értékeinek – a demokrácia, az alapjogok és a jogállamiság – megóvása érdekében¹;

7. sajnálatát fejezi ki amiatt, hogy a máltai rendőrség nem vizsgálta ki a korrupcióval, a pénzmosás elleni szabályok és a bankfelügyeleti kötelezettségek megsértésével kapcsolatban számos súlyos vádat, ami veszélyezteti a jogállamiságot ebben a tagállamban; elismeri, hogy e vádak némelyikével kapcsolatban több hivatalos nyomozás van folyamatban; sajnálatát fejezi ki különösen amiatt, hogy Máltán a mai napig nem került sor rendőrségi nyomozásra a Panama-iratokban és a kiszivárgott FIAU-jelentésekben a politikai közszereplőkről napvilágra került információkkal kapcsolatban, és megjegyzi, hogy a FIAU-jelentésekben megnevezettek közül egyesek továbbra is a kormány tagjai; felhívja a máltai rendőrfőkapitányt, hogy indítson ilyen nyomozást;
8. tudomásul veszi a máltai főbírónak a jogállamisággal kapcsolatos észrevételeit, és támogatja azt a megállapítását, hogy megfelelő bűnüldözés nélkül Máltán nem biztosítható a jogállamiság védelme²;
9. aggodalmát fejezi ki a PANA bizottság máltai látogatását követően készített jelentése miatt, amely rögzíti, hogy a szabályszerűség, a csalás és a pénzügyi bűnözés ügyében illetékes közintézmények nagymértékben átpolitizáltak;
10. felhívja a Bizottságot annak ellenőrzésére, hogy Málta megfelel-e a harmadik pénzmosási irányelvnek és a tőkekövetelményekről szóló irányelvnek; megjegyzi, hogy Málta több olyan tagállam egyike, amelyekkel szemben a Bizottság megtette a kötelezettségszegési eljárás első lépéseit amiatt, hogy a 2017. június 26-i határidőre nem ültették át a negyedik pénzmosási irányelvet; tudomásul veszi, hogy az irányelv átültetése folyamatban van;
11. felhívja a máltai felügyeleti és igazságügyi hatóságokat, hogy vizsgálják ki a Pilatus Bank engedélyezési eljárását, különösen a tőkekövetelményekről szóló irányelvben a pénzintézetek vezetőtestületére vonatkozóan említett szakmai alkalmassági és üzleti megbízhatósági követelmények teljesítése tekintetében, továbbá vizsgálja ki, hogy a Nexia BT megfelel-e a pénzmosási irányelvnek;
12. megismétli az e ház tagjai által gyakran kifejezésre juttatott általános aggodalmát az állampolgárság befektetési konstrukciók keretében való értékesítésével kapcsolatban, ami Máltán és más uniós tagállamokban is zajlik; felszólítja Máltát annak egyértelművé tételére, hogy kik vásároltak máltai útlevelet az ehhez kapcsolódó jogokkal együtt, valamint hogy milyen biztosítékok léteznek annak garantálására, hogy ezek az új állampolgárok az állampolgárság megvásárlása előtt legalább egy évet ténylegesen Máltán töltsenek; felhívja a Bizottságot az ilyen tagállami letelepedési programok figyelemmel kísérésére, mivel a tagállamoknak az állampolgársággal kapcsolatos hatáskörük gyakorlása során megfelelően tiszteletben kell tartaniuk az uniós jogot;

¹ Elfogadott szövegek, P8_TA(2016)0409.

² <http://www.independent.com.mt/articles/2017-10-02/local-news/Chief-Justice-boldly-speaks-out-about-rule-of-law-need-for-proper-law-enforcement-6736179695>

13. felszólítja Máltát és a többi tagállamot is, hogy biztosítsák az adócsalás elleni küzdelem prioritásként való kezelését, és az e célra szükséges erőforrásokat;
14. sajnálatát fejezi ki a Bizottság azon döntése miatt, hogy 2017-ben nem tesz közzé uniós korrupcióellenes jelentést;
15. utasítja elnökét, hogy továbbítsa ezt az állásfoglalást a Tanácsnak, a Bizottságnak, a tagállamok kormányainak és parlamentjeinek, az Európai Tanácsnak, valamint a Máltai Köztársaság elnökének.